

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai
Per E. pristatymas

2021-05-   Nr. 2R-   (3.2.Mr)
į 2020-05-17 Nr. (4.5-82E)3-2315

DĖL KANDIDATŲ Į VALSTYBĖS AR SAVIVALDYBĖS ĮMONĖS, VALSTYBĖS AR SAVIVALDYBĖS VALDOMOS BENDROVĖS AR JOS DUKTERINĖS BENDROVĖS KOLEGIALŲ PRIEŽIŪROS AR VALDYMO ORGANĄ ATRANKOS APRAŠO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija), pagal kompetenciją išnagrinėjusi pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 631 „Dėl Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas), kuriuo keičiamas Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašas (toliau – Aprašas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 1.2.25 papunktyje, keičiančiame Aprašo 32 punktą, siekiama nustatyti, kad „Atrankos agentūra, pasibaigus dokumentų pateikimo terminui, ne vėliau kaip per 5 dienas elektroniniu paštu arba kitomis elektroninio ryšio priemonėmis pateikia <...> Valdymo koordinavimo centrui – *kandidatų, kurie davė sutikimą dėl asmens duomenų tvarkymo, sąrašą, kuriame nurodyti kandidatų vardai, pavardės ir elektroninio pašto adresai*“. Pastebėtina, kad duomenų subjekto sutikimas ne visais atvejais yra tinkama teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlyga. Sprendžiant, ar sutikimu galima remtis, tvarkant asmens duomenis konkrečiu atveju, svarbu įvertinti, ar toks sutikimas atitiktų laisvos valios (kaip esminio kriterijaus) sąlygas. 29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupės, įkurtos 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 95/46 EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo pagrindu 2011 m. liepos 13 d. nuomonę 15/2011 dėl sutikimo sąvokos¹, kurioje teigiama, kad „*jeigu atsiėmus sutikimą, duomenys ir toliau tvarkomi remiantis kitu teisiniu pagrindu, gali kilti abejonių dėl sutikimo, kaip pirminio teisinio pagrindo, naudojimo. Jeigu duomenis iš pradžių būtų buvę galima tvarkyti naudojantis tuo kitu pagrindu, asmens prašymas sutikti, kad duomenys būtų tvarkomi, gali būti laikomas klaidinančiu ir nesąžiningu*“. Taigi, tuo atveju, jei duomenų valdytoją teisės aktai įpareigoja tvarkyti (pavyzdžiui, saugoti) kandidatų asmens duomenis, nepriklausomai nuo to, ar faktiškai asmuo dalyvavo atrankoje, atsisakė joje dalyvauti, atšaukė sutikimą ar pan., abejotina, kad duomenų subjekto sutikimas galėtų atitikti laisvos valios kriterijų. Šiuo atveju aktualu įvertinti ir tai, ar duomenų subjektui yra užtikrinama jo asmens duomenų kontrolė, pavyzdžiui, ar jis gali laisvai atšaukti sutikimą, ar gali kreiptis dėl teisės būti pamirštam, kaip tai nustatyta 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas) 17 straipsnyje, įgyvendinimo. Tuo atveju, jei asmuo negali reikalauti, kad jos asmens duomenys būtų ištrinti (Reglamento 17 straipsnio 1 dalies b punktas), abejotina, kad sutikimas galėtų būti laikomas laisvai duotu. Kitas

¹ https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp187_lt.pdf

svarbus akcentas yra neigiamų pasekmių tikimybė. Reglamento preambulės 42 punktas įtvirtina, kad „Sutikimas neturėtų būti laikomas duotas laisva valia, jei duomenų subjektas faktiškai neturi laisvo pasirinkimo *ar negali atsisakyti sutikti* arba sutikimo atšaukti, *nepatirdamas žalos*“ (bet kokių neigiamų pasekmių dėl atsisakymo sutikti ar sutikimo atšaukimo). Aprašo kontekste pastebėtina, kad asmeniui atšaukus sutikimą, jam apribojama galimybė dalyvauti atrankoje, t. y. kitaip tariant, jis privalo sutikti, kad jo kandidatūra būtų svarstoma. Inspekcija pažymi, kad vien tai, kad duomenų subjektas gali laisvai pasirinkti, ar teikti savo asmens duomenis, siekdamas pasinaudoti tam tikra teise, savaime nereiškia, kad jo asmens duomenys tokiais atvejais būtų tvarkomi jo sutikimo pagrindu, todėl siūlytina papildomai svarstyti, ar Aprašo kontekste, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kandidatų į tam tikras pareigas asmens duomenų tvarkymas atitiktų Reglamente nustatytus reikalavimus sutikimui, ir, jei ne, tikslinti Projekto 1.2.25 papunktį, keičiantį Aprašo 32 punktą, aptariamam aspektui. Atitinkamai vertintinas ir Projektu keičiamas Aprašo priedas, kiek jis susijęs su duomenų subjekto sutikimu.

Plačiau apie sutikimo, kaip teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygos, taikymą skaitykite Europos duomenų apsaugos valdybos (toliau – EDAV) 2020 gegužės 4 d. gairėse Nr. 05/2020 dėl sutikimo pagal Reglamentą 2016/679² (Gairės dėl sutikimo).

2. Projektu keičiamame Aprašo priede yra nustatyta, kad kandidatas į valdybos ar stebėtojų tarybos narius turi patvirtinti, kad sutinka (arba nesutinka), kad Valdymo koordinavimo centras, kaip jis apibrėžtas Apraše, tvarkytų jo asmens duomenis, siekdamas jį informuoti apie paskelbtas atrankas, ir kvieštų kandidatuoti į laisvas kolegialaus organo nepriklausomo nario pareigas. Manytina, kad tokia sutikimo formulė neatitinka sutikimui keliamų reikalavimų, pavyzdžiui, „sutikimo konkretumo“ ir „informuoto asmens sutikimo“. EDAV Gairėse dėl sutikimo paaiškino, kad laikydamasis „konkrečiau“ sutikimo nuostatos, duomenų valdytojas turi sutikime nustatyti konkretų asmens duomenų tvarkymo tikslą, pateikti detalią informaciją apie asmens duomenų tvarkymą, taip pat aiškiai atskirti su sutikimo gavimu susijusią informaciją nuo kitos informacijos. Taigi, pirma, sutikime turi būti aišku, dėl ko konkrečiai jis yra duodamas (pavyzdžiui, kokie duomenų subjekto asmens duomenys gali būti tvarkomi konkrečiu tikslu, kiek laiko galios sutikimas ir pan.) ir pateikiant išsamią informaciją, nustatytą Reglamento 13 straipsnyje (pavyzdžiui, teisę atšaukti sutikimą ir tokios teisės įgyvendinimo pasekmės, kam ir kokie asmens duomenys galės būti teikiami, kiek laiko jie bus saugomi ir t.t.). Papildomai pažymėtina, kad Projekto keičiamame Aprašo priede įtraukti du skirtingi sutikimai: sutikimas dėl asmens duomenų tvarkymo *konkrečioje* atrankoje (papildomai žr. pastabą Nr. 1) nors tokio sutikimo teisėtumas Inspekcijai kelia abejonių) ir sutikimas dėl Valdymo koordinavimo centro tiesioginės rinkodaros pranešimų gavimo, aiškiai neišskiriant, kaip konkrečiai skiriasi duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymas pagal kiekvieną iš tikslų, o taip pat kiekvieno sutikimo aiškiai neišskiriant iš kitos Aprašo priede pateikiamos informacijos. Atsižvelgiant į tai, siūlytina papildomai svarstyti Projektu keičiamą Aprašo priedą aptariamam aspektui.

Direktorius pavaduotoja

Danguolė Morkūnienė

² https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_lt_0.pdf